

BISERICA SI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLĂRĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an . . . 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 266.

Nr. 1120/1926.

GRIGORIE

din îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmeagului, precum și al părților anexate din Banatul-Țișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

„Mântuitorul nostru Iisus Hristos moartea a stricat și a adus la lumină viața și neștricăciunea prin Evanghelle” (II. Tim. 1. v. 10.)

Odinioară rătăcea Agar în pustie cu pruncul său Ismail, dar neavând puțința să-l mai hrănească, l-a așezat sub un brad ca să moară, iar dânsa privea de departe zicând: „nu voi vedea moartea pruncului meu” (Facere 21. v. 16). Cu lacrimi zicea cuvintele acestea, precum cu lacrimi privesc astăzi preoții bisericii noastre spre mulți tineri și bătrâni, bărbați și femei, cari merg spre moarte în loc de a-și aduce aminte că Învierea lui Hristos este chezașia vieții lor. Este prea adevărat că ne-am pomenit din copilărie cu prăznuirea Sfintelor Paști, dar preoții bisericii au dreptul a se plânge că în sufletele noastre nu s'a sălășluit adevărata prăznuire.

Dar cum? Oare nu zicem noi către cei întâlniți pe cale: Hristos a înviat? Și oare nu ni se răspunde: Adevărat a înviat! Da iubiților, este prea adevărat că mărturisim cu buzele învierea Domnului, dar aceasta nu ajunge. Nu ajunge: pentru că Mântuitorul n'a înviat numai pe seama buzelor și urechilor, ci a înviat pentru sufletele noastre. Deci în sufletele noastre trebuie să învieze Hristos și atunci se vor risipi

vrăjmașii Lui. În sufletele noastre trebuie să simțim că s'au sfărâmat lanțurile cari ne țineau în moartea păcatului. Împreună cu Hristos trebuie să suferim moartea păcatelor noastre, căci dacă Hristos fără vină a pățimit pentru noi, atunci să înmormântăm cel puțin patimile noastre: lăcomia, ura, pizma, desfrânarea și toată fărădelegea. Așa făcând, vom primi cel mai mare dar al mormântului din care a înviat Domnul: o viață nouă, o viață adevărată.

Către această viață adevărată ne dorim noi căci omul este înzestrat de Dumnezeu cu dorința după viața neperitoare. Din clipa în care strămoșul Adam fu izgonit din raiul desfătării, i-a rămas omului dorința după o viață mai presus de fire, ca dorul unei odihne cu visuri plăcute. Dar slabele sale puteri au cerut ca Domnul să-l ridice (pe om) din moartea păcatului. Și iată că — precum zice apostolul Pavel — Mântuitorul nostru Iisus Hristos moartea a stricat și a adus la lumină viața și neștricăciunea prin Evanghelle (II. Tim. 1. v. 10). Numai și numai Fiul lui Dumnezeu putea să aducă pe om din întuneric la lumină. Mare și

puternic eră împăratul Napoleon al Franței. Ajunseră până și în Africa oștirile lui biruitoare. Prietenii lingușitori ziceau către împăratul: Prea Înălțate Impărate, vedem că ești cel mai puternic om din lume: fă deci o credință nouă prin care să se mântuiască poporul francez. Împăratul răspunse plin de smerenie: ca să pot întemeia o credință, ar fi trebuit ca nu numai să fi cucerit țări și mări, ci să fi trecut și prin suferințele de pe Golgota!

Iată dar că un împărat mare ca Napoleon s'a plecat în fața împăratului împăraților: Hristos. S'a plecat căci știa că numai suferințele de pe Golgota și slăvita Înviere pot să mântuiască. Astfel trebuie să ne dăm seamă și noi că trebuie să ne plecăm în fața lui Hristos. Trebuie să ne plecăm căci nici inger, nici om, ci însuși Fiul lui Dumnezeu ni-a ridicat la viața darului lui Dumnezeu. Mari și scumpe făgăduințe ni-a dăruit nouă Dumnezeu prin Iisus Hristos, ca prin aceasta să ne facem părtași firii Lui dumnezeiești, fugind de stricăciunea poftii celei din lume (II. Petru 1. v. 4).

Dar cum se poate aceasta? Omul să fie părtaș firii dumnezeiești? Da, iubiiților! Căci precum se poate ca puțină frământătură de aluat să țină la olaltă și să pătrundă milioanele și milioanele de firicele de făină, așa poate Dumnezeu să verse darul său în sufletul omenesc. Precum norul întunecos în timp de seară deodată este luminat de razele soarelui care se ivește pe cer, așa străbate lumina în sufletul omenesc prin darul lui Dumnezeu. Precum ferul tare și rece, se încălzește prin foc și se face părtaș de firea focului, așa se petrece și cu sufletul pătruns de darul lui Dumnezeu.

Această pătrundere a sufletului de darul lui Dumnezeu s'a făcut prin învierea Domnului, care moartea a stricat și a adus la lumină viața și nestricăciunea prin Evanghelie. Va îndrăzni deci cineva dintre noi să-și coboare viața în întuneric, când Mântuitorul a adus-o la lumină? Va căută cineva cu sila acea moarte pe care Mântuitorul a stricat-o? Vai tuturor acelor, cari lucrează pentru moarte și nu pentru viață. Pura Fecioara Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos, ne va acuză la judecata din urmă dacă nu cinstim viața dă-

ruită nouă prin Înviere. Zice-va Maica Domnului: pentru tine a fost răpit Fiul meu până și de hainele Sale; pentru tine au fost bătute cu nemiloase cuie mâinile cari au vindecat bolnavi și au dat atâta binecuvântare; pentru tine, care erai oaia cea pierdută, au suferit picioarele, cari au umblat să te găsească; pentru tine a trebuit să audă urechile mele bubuitul ciocanelor, iar ochii mei de mamă pentru tine au trebuit să vadă sângele vărsat pe Cruce! Judecat vei fi acum de Fiul meu la osânda vecinică, pentru că ai nesocotit moartea și Învierea Fiului meu!

Amară pedeapsă, dar dreaptă pedeapsă. Asupra ei am ținut să vă atrag luarea aminte, iubiiții mei fii sufletești. Nu mă îndoesc că aceste cuvinte părintești vor trezi în fiecare fiu al bisericii noastre ortodoxe române, simțul răspunderii. Cred mai ales faptul că ele vor îndemna pe toți filii bisericii noastre să cerceteze sfânta biserică, unde vor învăța ce a făcut Iisus pentru noi toți. Se va îndemna avocatul ortodox, medicul ortodox, profesorul ortodox, comerciantul, industriașul de lege ortodoxă, să vină la biserică cu soția și membrii ceilalți ai familiei. Se va învăța și țăranul bogat, ca și cel sărac să vină la biserică și astfel să dea pildă bună celor ce urmează după noi, căci pe de-o parte nu numai la Dumineca Învierii învață despre Iisus Mântuitorul. În Dumineca Învierii învață despre Hristos cel înviat din morți, dar în celelalte Dumineci și sărbători ale anului, învață despre acea parte a activității lui Iisus, care stă în cea mai strânsă legătură cu Învierea. Pe de altă parte să nu uite cărturarii și țărani noștri, cari nu cercetează regulat sfânta biserică, urmările pildei lor: făcându-se vinovați de pierderea acelor suflete fragede, cari tot mai rar și mai rar vor rosti cuvântul Iisus.

În această sfântă și luminată zi se cuvine deci să aprindem din nou făclia credinții noastre la mormântul deschis al Domnului. Se cuvine să o aprindem aici, la locul învierii, căci prin Înviere a dovedit Domnul Dumnezeirea Sa și a învățaturii Sale. Pe vremea războaielor cruciate, un soldat care luptase cu bravură în Ierusalim împotriva Turcilor, a primit dreptul ca la cea dintâi serbare triumfală

să-și aprindă cel dintâi lumina dela luminările sfântului Mormânt. Simțământul credinții sale fû atât de mișcat, încât și-a pus în gând să ducă acea lumină sfântă la biserica sa din orașul Florența. A trecut prin întâmplări nenorocite și ciudate, dar fie că eră în primejdie, fie că suferea de frig sau de căldură, avea grije numai de lumina ce o purtă în mână. Când vedeă că se gată, aprindea altă luminare dela flacăra celei ce eră pe isprăvite și astfel a dus acasă lumină dela sfântul Mormânt.

Astfel să facem și noi. Lumina Dumnezeirei lui Iisus, dovedită prin înviere, să o ducem neștirbită acasă în țara vecinică ce ne așteaptă după moarte. Să nu ne lăsăm ademeniți de valurile tulburate ale lumii, care vede numai de sine. Mai vârtos să luptăm împotriva înșelăciunii veacului acestuia și împreună să zicem: Astăzi mântuirea a toată lumea s-a făcut, să cântăm Celui ce a înviat din mormânt și începătorului vieții noastre, că stricând cu moartea pe moarte, ne-a dăruit nouă biruință și mare milă.

După aceste scurte cuvinte îmi rămâne doar să Vă spun, că avem sfânta datorie de a ne întocmi viața după sfânta noastră credință. Dacă viața noastră nu mai este în strânsă armonie cu credința, ușor se strecoară îndoiala în sufletul nostru, iar îndoiala face prăpastie între noi și Dumnezeu, precum zice înțeleptul Solomon: „Că cugetele răsvrățite despart dela Dumnezeu“ (Înțelep. lui Solomon 1 v. 3.)

Învierea Domnului să fie deci cea mai puternică pârghie a înălțării sufletelor noastre către Dumnezeu. Și să rugăm pe Dumnezeu ca prin ajutorul Său să putem înălța tot mai sus și mai sus sufletele noastre spre slava lui Dumnezeu, spre binele bisericii noastre și al patriei noastre românești.

Cu aceasta Vă împărtășim tuturoră din inimă curată binecuvântarea noastră arhierescă și Vă zicem:

„Hristos a Inviat!“

Al. Vostru al tuturor

Arad, la ziua Învierii Domnului 1926

de tot binele voitor:

Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Să restabilim legăturile sufletești.

Timpurile de robie prin cari trecură neamul și biserica noastră, nu numai că ne-am oprit în mersul firesc al progresului pe toate terenele, ci ele au pricinuit și altceva cu mult mai grav și mai primejdios. Dușmanii noștri știind foarte bine ce va să zică, o unică conștiință la un neam, au avut grije să taie toate firele care ar face din neamul românesc un ceva bine încheșat. Întâi și întâi ne-a tăiat credința și cu dânsa și sufletul în două. De altcum pentru cine are ochi de văzut, cu procesul acesta, — cu scop de distrugere — nu conținesc dușmanii nici astăzi. Câte credințe și necredințe există pe pământ toate încearcă să ni le vâre sub piele, cu gândul hain, că doară doară, divizându-ne în sute și mii de părți, ne-ar putea înghiți mai ușor.

Cine cetește cu ochi pricepători Istoria noastră poate ușor să se convingă, că asupra noastră cu vreme și fără vreme ne-a împus izolarea unul față de celalalt, așa cu fiecare sat românesc a trebuit să rămână singur. Nu prea a fost lăsat ca un sat românesc să se anexeze la celalalt sat românesc și așa cu puteri unite să și saneze toate lipsurile.

În fiecare sat românesc ai găsit alt cântec și altă durere.

Și acum credem că numai este timp de pierdut. Ce au despărțit dușmanii, noi trebuie să împreunăm laolaltă. Faptele frumoase ale unui sat românesc trebuie să servească, de exemplu celorlalte sate românești. Durerile unui sat românesc din creierul munților trebuie să fie durerea tuturor satelor românești. Acelaș gând, aceeași râvnă trebuie să o aibă toți românii și cei din Pârneava Aradului și cei din Zam și cei din Beba-veche.

Intellectualii din cuprinsul mitropoliei noastre parecă să mai întâlnească unul cu altul se mai cunosc mai au puțin, nu mult, aceeași conștiință religioasă culturală și idealul ar fi să se cunoască și simtă la fel și masa poporului. Pentru un țăran din Bănat stările fraților lor din Hălmeagiu este un terra incognită și cred că și viceversa este așa.

Nu de mult au umblat prin satul celui ce scrie aceste șire niște țărani din ținutul Clujului. Colectau sârmanii pentru zidirea unei biserici. Și țărani dela noi nu voiau să înțeleagă ce caută acești oameni pe la ei cu nevoile lor.

Bine! Bine că au aceeași credință și aceeași biserică că și noi, dar ei facă ce știu ca și noi facem ce știm. Și eu am făcut păcatul să cred, că întâmplarea aceasta este o mică parte din tragedia neamului românesc. Ce am fi noi și ce am putea noi să facem dacă poporul nostru s'ar cunoaște, s'ar iubi și ar lucra împreună.

Iată problema cea mai însemnată și cea mai grea ce ar trebui să o deslegăm prin o propagandă cuminte.

Ținta ar fi și facem din poporul nostru din întreg cuprinsul mitropoliei un singur corp care cel puțin ce privește credința noastră strămoșească să cugețe și să simtă la fel.

Fiindcă până ne lipsește baza aceasta sănătoasă de acțiune, noi ne putem frământa fiecare la locul lui, dacă Saguntul piere pe zi ce merge timpul înainte.

Adunați sat lângă sat în cele sufletești, creați aceeași conștiința religioasă dela o margine la altă a mitropoliei și atunci ați făcut mult.

Iată momentan și un pium desiderium.

Până vom putea face mai mult a-și pleca cu cinematograful din sat în sat și Ardelenilor le și arată pe Bănățeni, Bănățenilor pe Maramureșeni cu bisericile lor, cu morminții lor, cu hainele lor, cu bucuriile și mizeriile, toate ca să se cunoască unii pe alții, dacă nu în viață cel puțin în iconă.

Cine știe să spună lucrurile și stările mai bine să le spună!

Un marginaș.

Biserica activă.

Organizarea turmei cuvântătoare.

— Refl. de un creștin ortodox. —

Am amintit în rândul trecut că e afară de orice discuție necesitatea de a se organiza turma cuvântătoare, mulțimea credincioșilor.

Să dovedesc aceasta? E foarte ușor. Trec pe alt teren, pe un teren analog.

O oaste, fie cât de mare și numeroasă, nu va putea ține piept și — mai presus de toate — nu va ști să învinge un dușman mai mic, dacă nu e organizată ori dacă e organizată slab și dacă va sta vecinic în defenzivă. Aceasta din urmă e și foarte periculoasă pentru fiecare oaste, dacă e practică la înfinit. Trebuie să se treacă și la ofenzivă, căci aceasta ridică moralul.

Dușmanul mai puțin la număr, dar bine organizat, soldații lui instruiți până la gradul de a produce fapte vitejești din proprie inițiativă, cu toată siguranța vor respinge ori ce atac, ba trecând la ofenzivă și aducând pe cel neorganizat în confuzie și demoralizându-l, va câștiga lupta.

Acesta e un adevăr care nu se poate resturna și n'avem decât să tragem învățătura cuvenită din el și să o punem în practică.

Turma cuvântătoare din România e mare și numeroasă. Ne organizată e o masă inertă, pe care o încolțesc din toate părțile lupii îmbrăcați în piele de oale. Organizarea ei se impune.

Organizată odată această turmă, care e binecuvântată de Dzeu cu o istețime și tenacitate rară, va învinge ori ce dușman, va învinge sectele, cari amenință azi clădirea măreață ce a ocrotit de veacuri ființa noastră etnică.

Sfinții Părinți, desbrăcați-vă de indiferență și cu crucea și evanghelia în mână porniți în numele Dlui la lupta cea mare de organizare a turmei și veți învinge, că „cu noi este Dzeu” și istoria Vă va eterniza numele, alături de sfinții Părinți ai bisericii.

Nu ezitați, ci începeți instrucția și organizarea mulțimei, ținând înaintea ochilor scopul cel mare spre care trebuie să nizuți și rezultatul n'are să fie negativ. Izbânda e sigură.

Pro primo însă e necesar să premergeți cu exemplu în toată privința. Dezbrăcați-vă de greșeli și luați D-Voastre — în primul rând — „crucea lui Cristos”. Că înzadar veți predica aceasta, dacă nu o și împliniți.

Rupeți cu trecutul și Vă coborâți în toată puterea cuvântului între popor. Instruiți-l, pregătiți-l, că se dă lupta pe viață — pe moarte, și aceasta — dacă — Vă află nepregătiți — va avea rezultat negativ pentru biserică, și se vor chema la răspundere conducătorii ei.

După purificarea persoanei D-Voastre, Sfinții Părinți, se poate începe organizarea.

Și acum urmează rolul cel mare și însemnat al „bisericii active”. Eu nu consider „biserica activă” numai munca din biserică a preotului. Sunt mulți dintre ei, cari cred că cu săvârșirea sfintei Liturghii — inclusive predică — și-a făcut datoria. Eu și cu mine mulți cred altfel. Datoria lui e să-și facă turma activă și accesibilă pentru luptă.

Să înființeze, special în serile din iarnă, școala turmei cuvântătoare, unde să instruiască, împreună cu dl învățător, poporul. Să-l învețe acolo să se roage cum se poate în biserică, cum să se pregătească pentru cuminicătură, și ca și el — credinciosul — să fie activ să-l învețe să cânte imnele sfintei Liturghii.

În prealabil să se întrunească profesorii de cant dela seminarele teologice și să simplifice și uniformizeze acele imnuri, dându-le o formă melodioasă și ușoară, care să se poată învăța cu toată gloata. În biserică recitarea Crezului și a Rugăciunii domnești să se facă tot de către turma cuvântătoare, cu glas tare și nu ca azi: până cineva citește acestea, mulțimea nici atâta disciplină nu știe să tacă ci îi dă înainte cu conversația.

Școala aceasta e un prilej minunat unde puteți aprinde candela iubirei și dragostei față de biserică. Dar nu prin vorbă multă, ci învățând câte o cântare frumoasă.

Aceasta e prima condiție de a putea pune turma în ordine, de a putea face activă și când ai adus-o până la ate asculta ca soldatul „pe căpitan”, *al dobândii încrederea ei și ea va reaga, îndemnilor preotului.*

Credinciosul se simte mai înviorat, mai desmeticit, se ambiționează să știe (tot mai mult și tot mai bine). Se naște emulația între credincioși, care stimulează activitatea. Ați ajuns prima etapă a obiectului Dvoastre și veți vedea că Dumnezeu și în sărbători, la sta Liturgie, turma va grăi la olaltă cu pre-

otul și se va pierde de sine plictiseala și pasivitatea, biserica va fi cu adevărat „activă“.

Și „nu va mai fi Hananeu în ziua aceea“, căci turma se va adăpa, prin activitate din dragoste nețermurită față de biserică, va contribui bucuros cu obolul său la susținerea ei și păstorul va avea mângăere sufletească, că și-a făcut cu adevărat datoria.

Dumnezeu va binecuvânta rodul activității preotului.

Despre aprofundarea cadrului de mai sus se mai poate spune mult. Volu reveni.

Cuvântul lui Dumnezeu și sufletul oamenilor

de Protosinoel POLICAR P. MORUȘCA.

Să mai zăbovim în această rătăcire și în întunecul ce ne-a cuprins? Nu. Ajunge zilei răutatea ei. Am trecut prin vremuri grozave și prin încercări cumplite. Războiul înfricoșat pe unii i-a, dripit, pe alții i-a nenorocit. Celor rămași le-a turburat cumpăna judecării drepte, le-a zdruncinat sufletul și ne zbatem acum ca'ntr'o vâltoare, ce ne poate primejdiu cu totul viața. Orbecăm în întunec, câtă vreme numai un pas ne desparte de lumină. Trăim în sărăcie duhovnicească, câtă vreme e așa de aproape belșugul comorilor sufletești.

Trebue să punem în sfeșnic Evanghelia lui Hristos și ea va lumina toată casa. Oricât de săracă ar fi casa ta, ea poate fi totuși o casă a lui Dumnezeu, și oricât de smerită să fie masa ta, ea poate slugi drept altar de jertfă, prin rugăciune, cântare și citire religioasă, pe care a-i face-o în jurul ei, împreună cu toți ai casei tale.

Biblia — Cartea cărților.

Cuvântul meu de îndemn te îndreaptă de astădată spre comoara cuprinsă în *Biblie* sau *Sfânta Scriptură*. Ea te învață să cunoști pe Dumnezeu cel adevărat și pe unul născut Fiul său, care s'a scoborât din cer pentruca, făcându-se asemenea nouă, să ne arate calea mântuirii. Ea îți desvălește în deplină lumină cunoașterea datoriei către Dumnezeu, către tine însuși, către ai tăi și către toți cei din jurul tău. „Cercați scripturile, — zice Domnul — că întru dânsele aveți viață vecinică și acestea sunt cele ce mărturisesc pentru mine.“ (Ioan C. 5, v. 39), căci „câte s'au scris mai înainte, spre învățătura noastră s'au scris, ca prin răbdare și mângăierea scripturilor nădejde să avem.“ (Romanl C. 15, v. 4).

Biblia este unealta care te va ajuta să găsești comoara cea mai de preț pentru această viață, căci izvoarele ei, — dacă sapi adânc, dacă te adâncești cu cugetul în câmpiile ei, — vor scoate la suprafață apa vieții, care îți înviorează sufletul și puterile lui, ca să-ți trăiești zilele pe pământ cu seninătate și cu

bucurie și te întăresc pentru viața cea vecinică. Biblia ne îmbie pâinea cerească pentru suflet, cum pământul ne dă pâinea de toate zilele, pentru hrana trupului.

Un mare învățat al neamului nostru, care e și un creștin luminat, scrie pe învelitoarea unei cărți ale sale: *Un om, ca și un popor atât prețuiește cât a înțeles din Evanghelia.* Ți-ai prețuit tu vre-odată, iubite cititor, vrednicia ta după această măsură? Ți-ai dat tu osteneala îndeajuns, ca să cunoști și să adâncești această carte, ca și care alta nu se mai găsește pe fața pământului?

Evanghelia este vestea cea bună pe care Mântuitorul a adus-o lumii. În înțeles mai larg o Evangheliie e întreaga Sfântă scriptură, pentrucă ea cuprinde solia lui Dumnezeu către oameni. Această carte sfântă se numește *Cartea cărților*, pentru că nici una din nesfârșitul număr al cărților, ce s'au scris de oameni și nici toate la oaltă, câte s'au scris pentru a desfătă sufletul, a lumina mintea, a îmbogăți inimileși a nobilă simțirile, nu se pot asemena cu ea, nici după folosul sufletesc pe care l-a adus omenirii, nici după frumsețea și înțelepciunea cuprinsului ei, nici după lumina și căldura, ce se revarsă din paginile acestei Cărți sfinte.

Numirea de „*Biblie*“ am moștenit-o dela Greci și însemnează „cărți“, adică o adunare de mai multe cărți. Căci în adevăr Biblia nu s'a scris așa, cum de obicei se scrie o carte, de către un singur om; ci este alcătuită din mai multe cărți, scrise de mulți oameni, în decursul multor veacuri — cam 1600 de ani, — dela Moisi, cu 1500 ani înainte de Hristos, și până la sf. apostol și evanghelist Ioan, care și-a scris evanghelia sa la adânci bătrânețe, către sfârșitul întâiei sute de ani, după Hristos.

Descoperirea dumnezeiască.

Biblia cuprinde *descoperirea lui Dumnezeu* despre sine însuși, așa cum s'a petrecut în timp, când Tatăl, a vorbit către oameni prin cei aleși ai Săi, — „precum a grăit prin gura sfinților celor din veac proroci ai Lui“, cum mărturisește preotul Zaharia (Luca C. 1, v. 70): și mai pe urmă prin însuși Fiul său, — cum adeverește sfântul Pavel —: „Și arăt vouă, fraților că evanghelia, ceea ce bine s'a vestit de mine, nu este dela om, că nici eu dela om am luat-o și am învățat-o, ci prin descoperirea lui Isus Hristos“ (Gal C. 1, v. 11—12). Și însuși Isus, Domnul ne spune, că nu a învățat dela sine, ci „învățătura aceasta este dela Dumnezeu“ (Ioan C. 7, v. 17) „Cuvântul, care auziți nu este al meu, ci al Tatălui, ce m'a trimis pe mine“. (Ioan C. 14, v. 24).

Această descoperire dumnezeiască s'a făcut înaintea oamenilor, ca ei să cunoască *adevărul* și, cunoscându-l să *credă* în el, spre a lor mântuire. Scopul descoperirii dumnezeiești a fost ca se întemeieze, și să desăvârșiască *Impărația lui Dumnezeu* în lume, pier-

dută prin păcatul strămoșesc. Să închege din nou legătura dintre Dumnezeu și oameni, și să-l aducă din nou în comunitatea vieții vecinice. De aceea are preț atât de mare pentru ființa omului această descoperire, prin care Dumnezeu se face deplin cunoscut și împărtășește oamenilor legile de cârmuire în împărăția Sa.

Descoperirea naturală.

Adevărat, cunoașterea lui Dumnezeu se putea dobândi și din descoperirea *naturală*, adică din *cartea firii*, care ne încunjoară. Firea întreagă e o minunată carte, în care fiecare slovă, adică fiecare faptură ne vorbește de mărirea și bunătatea lui Dumnezeu: „Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mânilor Lui o vestește țărta, ziua zilei spune cuvânt și noaptea nopții vestește știință... În tot pământul a eșit vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor“ (Psalm. 18, vezi și minunatul Cap. 38 din Cartea lui Iov.) Numai ochi deschiși să ai, ca să poți citi în această carte, să vezi minunata întocmire a tuturor lucrurilor, căci — după cuvântul sf. Ap. Pavel — „Cele nevăzute ale lui Dumnezeu dela zidirea lumii, din fapte socotindu-se se văd și vecinică lui putere și Dumnezeirea“. (Rom. C. 1 v. 10)

Tot asemenea ființa însăși a omului era izvor bogat de cunoaștere a lui Dumnezeu, după chipul și asemănarea Căruia a fost făcut omul, cu suflet nemuritor. *Legea morală* a fost scrisă din început în inima omului, ca să-l slujască de călăuză vieții, și glasul tainic din lăuntrul lui, ce se numește *conștiință*, îl ajută să poată deosebi deplin între bine și între rău. Apostolul spune adevit acest lucru în scrisoarea sa către Romani (C. 2 v. 14—15): „Neamurile cele ce n'au lege din fire fac ale legii... că arată fapta legii scrisă în inimile lor, împreună mărturisindu-le lor cunoștința lor, și cugetele lor întru sine păzându-se, sau dându-și răspuns de îndreptare“.

Dar, această descoperire naturală, adică din cele ce se văd și din firea omului, nu eră desavârșită, nici de ajuns spre a ajunge la deplină cunoaștere a lui Dumnezeu și a poruncilor Lui; nici nu se puteau cunoaște din ea toate adevărurile mântuitoare și sfârșitul omului. Nu s'a împărtășit prin descoperirea din fire cunoștința vieții veșnice, nici cuvântul de mântuire în Impărăția lui Hristos. În adâncul tainic al voinței lui Dumnezeu, nu se putea pătrunde cu ajutorul descoperirii naturale, nu se putea cunoaște dorința Lui de a reînălța pe om și a-l readuce iarăși în legătura strânsă cu el. Această legătură tainică singură poate să dea mulțumire deplină sbuciumatului suflet omenesc, ce însetează după Domnul, ca cerbul după apa izvoarelor curate. Descoperirea naturală slujea numai ca un indemn omului ca „să caute pe Domnul, ca doară l-ar simți pe El și l-ar afla, măcar că nu este departe de fiecare din noi“. (Fapte C. 17 v. 27.) Din descoperirea firească omul putea

avea cunoștința legilor unei vieți firești, pământești; o viață mai presus de fire nu se putea desluși. Dumnezeu însuși a rămas nevăzut, doară însușirile Lui singuratic de se puteau cunoaște: vecinica Lui putere, bunătatea înțelepciunea, atot știința, atot putința, dreptatea Lui...

(Va urma.)

Cercul religios Mândruloc la Miniș.

Dela Instalarea P. S. Sale Episcopul Grigorie, cercul religios Mândruloc și-a mai rărit întrucâtva întrunirile. Întâi, pentru că în 2 parohii, cari-l aparțin, s'au sfințit cu mare fast bisericile înnoite și membrii cercului n'au voit să facă nouă greutatea preoților de acolo. În al doilea rând conducerea cercului s'a gândit, că prin rărirea întrunirilor, va eși poate și mai bine la iveală prodigioasa activitate de propoveduire pe care o desfășură cu zel neobosit P. S. Sa Episcopul nostru diecezan, în dese vizitațiuni canonice, pe cari l-a întreprins dealungul și dealatul Eparhiei.

În anul acesta însă membrii cercului religios Mândruloc, primind nouă și prea frumoase îndemnuri tocmai dela harnica strădanie a înaltului Arhieru, cu voe și mai bună spre a semăna cât mai multă semănță bună în ogorul cel viu al lui Hristos, rugându-L pe prea bunul Dzeu să rânduiască ca aceea tot mai multă și chiar însușită roadă să aducă.

Plecat-au deci în a 3-a săptămână a postului mare următorii semănători ai Dlui: R. Vățian, P. Pelle V. Felnecan, I. Pascu, N. Tăndrău și I. Marșieu la biserica înnoită din com. Miniș ca și acum ca în ceilalți ani, se aducă laudă de preamărire celor de 40 de sf. mucenici, cari au fost aleși de preoți și poporul din vremuri trecute și bătrâne, patroni (hram) ai sfințitului lăcaș dumnezeesc. La sfânta slujbă a liturgiei celei mai nainte sfințite s'a grăbit apoi și poporul, ca împreună cu preoții adunați să-și plece ghe-nunchii la cuvenitele metanii, dar și să-și înalțe gândurile și inimile spre semnul bolților albastre. Rugăciunile fierbinți ale tuturor s'au suit pe fumul de smirnă și tămâie către locașul Părintelui atot puternic, cerând milă și îndurare asupra inimilor înfrânte și smerite prin postul celor 40 și mai bine de zile. La priceasnă toți preoții les pe solium și jur I. Pascu din Mândruloc, urcând amvonul, vestejește cu energie multe fără-delegi și păcate, cari se lătesc tot mai cu putere și în blândul și blajinul nostru popor și le spune credincioșilor, că scăparea de rele este numai la Tatăl, nădejdea în năcazuri este numai la Fiul și acoperământul de ispitate este numai la Duhul sfânt. Toți cei de față au ascultat cu drag inimoasele povești și dacă — îmi spunea un credincios după slujbă — părintele din Bănat ar vorbi puțin mai rar, l'am înțelege și mai bine. După rugăciunea amvonului am făcut de trei ori încunjurarea sf. biserici, cetind și rugăciunea prescrisă.

În conferința intimă s'a motivat absența pr. D. Popa și s'a constatat, că au lipsit fără să-și motiveze absențele preoții C. Mihulin și I. Ardelean. S'a hotărât proxima întrunire la Cuvin și s'au mai discutat și alte chestiuni de interes. După masa de post (luată la pr. P. Pelle) la orele 3 s'a ținut în localul școlii confesionale conferința pentru popor. Înainte de deschidere președintele a împărțit tineretului — pe bani — din cărțile preotului Trifa și vre-o 100 ex. din biblioteca creștinului ortodox.

Președintele deschide apoi ședința, laudându-i pe credincioșii din Miniș, pentru că și-au știut arăta așa de frumos credința lor și prin fapta înnoirii casei lui Dumnezeu, precum și pentru dragostea lor față de legea strămoșească, fiind în comună numai un singur pocăit.

Preotul I. Marșieu trece apoi pe dinaintea ochilor sufletești și trupești al celor prezenți câteva din momentele mai însemnate, văzute în decursul pelerinajului dela Ierusalim. Ascultătorii primesc cu multă dragoste, plăcere și atențiune cele împărțite și mult plăcut impresionati de tablourile și alte semne arătate.

La urmă președintele, fiindcă la început se auziseră ceva vorbe de nemulțumire, istorisește o poveste cu un foarte potrivit tâlc, prin ceace inimile tuturor se înviorează și pleacă pe deplin mulțumiți văzând dragostea păstorilor față de turma încredințată lor.

Noi cu toții am simțit atunci adânc în suflete adevărul prea frumoaselor cuvinte ale Mântuitorului: Păstorul cel bun . . . chiamă pe nume oile sale și le scoate pe ele. Și oile glasul lui ascultă și merg după dânsul, pentru că cunosc glasul lui.

Ajută-ne Doamne să vină toți împreună cu noi la Tinel

Corespondent.

INFORMAȚIUNI.

Comitetul școlar și corpul didactic al liceului Moise Nicoară din Arad, Serbările ce organizează liceul în ziua de Sâmbătă 20 Martie 1926 în amintirea patronului său

MOISE NICOARĂ

La ora 11 se va celebra în catedrala ortodoxă un Parastas pentru vecinica odihnă a marelui luptător.

Seara la ora 9 va avea loc, în Palatul Cultural, serbarea comemorativă în care, directorul liceului, în cadrele unui variat program, va vorbi despre luptele purtate de Moise Nicoară pentru emanciparea națională a bisericii ortodoxe din Arad

Bilete de 100, 70, 50, 40, 30, 20 Lei, se găsesc de vânzare la Secretariatul liceului și în seara serbării la casa Palatului Cultural.

Suprasolviri se primesc cu mulțumire. — Venitul serbării e destinat strănerii de fonduri pentru editarea unei monografii a lui Moise Nicoară.

Un preot vrednic. Mai mulți locuitori din comuna Firiteaz aduc laudă și mulțumită tânărului lor preot Bogdan Ștefan, care deși venit de curând în fruntea comunei, a făcut pentru comună mai multe lucruri frumoase, între cari se numără și un cor frumos, care a dat și un concert în ziua de lăsatul postului. Veniturile acestui concert se vor folosi pentru ridicarea unui monument în amintirea eroilor din această comună care au căzut în războiu.

Tătar trecut la legea creștinească. În biserica din comuna Docusol (Dobrogea) a fost botezat tătara Glomei Ali, singurul tătar din numita comună. El și-a botezat și copilul său de un an, care a căpătat în botez numele Gheorghe.

BIBLIOGRAFIE.

Predicile unui Episcop ortodox:

Prea Sf. Sa Grigorie al Aradului.

Precum pentru viața fizică avem nevoie de căldura și lumina soarelui, așa și pentru viața sufletească avem nevoie de lumina și căldura lui Hristos. Către această lumină și căldură ne chiamă cel mai nou volum al *Prea Sfinției Sale Episcopului Grigorie al Aradului*, intitulat: „*Veniți la Hristos*”.

Volumul cuprinde predici alese la toate Duminițiile anului bisericesc. Ziaristica noastră bisericească a privit ca eveniment literar apariția celor 20 cuvântări la sărbătorile bisericești scrise de P. Sf. Episcop Grigorie în 1925. Acum când apare un volum de 56 predici pe 290 pagini, un eveniment și mai important s'a ivit în Istoria predicii noastre. Este mare măiestrie a turna adevărurile vecinice ale credinței într'un chip cât mai plăcut pentru lumea atât de copleșită de griji materiale a zilelor noastre. În timpurile mai vechi poate nu avea lumea atâta nevoie de predică, pentru că bunăoară se mulțumea cu privirea icoanelor, dacă nu știă citi. Azi crește numărul cititorilor, dar pare a scădea numărul celor cari văd bine lucrurile sufletești. Pe seama acestei lumi sunt scrise cele 56 predici. Sunt scrise cu observarea regulilor omiletice. Alegerea temelor și alegerea ideilor potrivite pentru dezvoltarea temelor face ca predicile volumului să aibe cel mai sigur efect asupra sufletului, dispoziției și voinții auditorului. Efectul predicilor este probat — precum zice autorul — prin rostirea celor mai multe dintr'ânsele. Pildele aduse din viață fac să ne gândim asupra adevărului că oratoria nu stă numai în cuvinte, ci mai ales în fapte.

Nădăjduim că amvoanele bisericii noastre vor răspândi cu multă căldură idelle cărții de față în ordinea imperioasă a spiritului creștin ortodox, atât de atacat de toate părțile.

Tiparul admirabil și hârtia fină fac ca prețul de 100 lei să fie neînsemnat. Se poate comandă la Librăria Diecezană din Arad, la librăria Pavel Suru din București și alte librării din centrele eparhiale.

Dr. N. P.

Gh. Maior: Mănăstirea Argeșului (5 acte). Biblioteca „Semănătorul” No. 139. Arad. Prețul 5 Lei.

Legenda Mănăstirii Argeșului a ispitit, în timpul din urmă, pe mulți dintre scriitorii noștri.

Di N. Iorga a scris o piesă: „Meșterul Manole”. Tot așa domnul Victor Eftimiu. „Meșterul”, admirabilul poem al lui Adrian Maniu, e inspirat tot de această legendă. Se afirmă că, di Octavian Goga ar fi având și dsa gata o piesă intitulată: „Meșterul Manole”.

Di Gh. Maior, în încercarea dsale, caută să dramatizeze poezia cu acelaș nume, fără să se depărteze de textul acesteia.

„Mănăstirea Argeșului” e o încercare isbutită care ne face să așteptăm dela di Gh. Maior realizări de samă.

S. Teleajen și A. Pascu; Craiul-Vânt, poem dramatic în trei acte. (Biblioteca „Semănătorul” No. 123—124. Arad, prețul 10 lei).

Tinerii și talentații scriitori dela Iași: Sandu Teleajen și Adrian Pascu, au plămădit din aluatul folclorului românesc un frumos poem dramatic „Craiul-Vânt”. Acest poem, născut din fericita colaborare a celor doi scriitori, scris cu simplitatea cuceritoare a basmului, se citește cu plăcere, și nu ne îndoim, că dus pe scenă, va reține atenția publicului, și va birui.

CONCURSE.

Pentru deplinirea parohiei a II-a; nou înființată din comuna Caragheorghievici (*Bocsâg*) protopresbiteratului Ineu, conform hotărârei Ven. Cons. diec. No. 142/1926, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Uzufuctul sesiunei parohiale constătătoare din 32 jug pământ arător, din teritoriul primit prin reforma agrară.

2. Uzufuctul intravilanului parohial de sub No. 76 în extenzlune 600 st. □.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației dela stat, pe care parohia nu o garantează.

5 Casă parohială nefiind, alesul se va îngriji de locuință.

Alesul are să predice când va fi de serviciu; să supoarte toate dările după venitul parohiei; și să catehizeze cl I—III dela școalele primare din loc.

Parohia e de cl. I (*primă*), recurenții vor dovedi deci cvalificațiunea prescrisă în concludul Ven. sinod eparhial, de sub No. 84. II. 1.

Reflectanții își vor înainta recursurile ajustate cu documentele recerute, precum și cu certificat despre eventualul serviciu prestat, adresate Comitetului parohial ort. rom. din Caragheorghievici (*Bocsâg*) la P. On. oficiu protopopesc ort. rom. din Ineu, și cu prealabila avizare a protopresbiterului tractual, se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în Sf. biserică din Caragheorghievici (*Bocsâg*), spre a-și arată dexteritatea în cele rituale și oratorie, observând strict dispozițiunile §-lui 33 din Reg. pentru parohii.

Cei din altă dieceză au să posedă permisiunea P. S. Sale dlui Episcop diecezan, de-a putea recurge;

celace vor dovedi protopresbiterului tractual, spre a li-se dà voie de-a se prezentă în parohie.

Caragheorghievici, din ședința comitetului parohial, ținută la 28 Febr. 1926.

Nicolae Ignat,
not. com. par.

Traian Papp,
preș. com. par.

În înțelegere cu: *Ioan Georgia* în. p. ppresbiter.

—□—

2—3

În temeiul ord. Cons. No. 240/1926 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parosiei noui înființate din Sfânta-Ana cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficial „Biserica și Școala”.

Beneficiul constă din:

1. Una sesiune parohială complectă dată prin legea agrară. 2. Răscumpărare de bir 1000 Lei, una mie lei. 3. Stolele legale. 4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

Alesul, este obligat a achită regulat toate impozitele după beneficiu, a predică regulat și a catehiză la școalele din comună unde va fi ordonat de superioritatea sa.

Parohia este de cl. I (*primă*), deci dela recurenții se cere cvalificațiunea normată în Concludul sinodului eparhial No. 84/1910.

Recursurile ajustate regulamentar, adresate com. par. ort. rom. din Sfânta-Ana, se vor înainta of. protopopesc ort. rom. din Șiria (jud. Arad) în termenul concursual; iar reflectanții pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în Capela din Sfânta-Ana ca să-și arate dextritatea în cele rituale și oratorie. Reflectanții au a produce și atestat despre eventualul serviciu prestat; iar dacă sunt din din alta dieceză consensul P. S. Sale dlui Episcop diecezan al Aradului.

Dat în ședința com. par. ort. rom. din Sfânta-Ana, ținută la 14 Febr. 1926.

Ardelean Alexa,
preș. com. par.

Nicolae Tiandreu,
not. com. par.

În înțelegere cu: *Mihail Lucașu*, protolereu.

2—3

A v i z.

Se aduce la cunoștința On. public, autorităților publice și autorităților bisericești, că am deschis un birou de

„ARCHITECTURĂ și CONSTRUCȚIUNI”

încalcat visa-vis de gara CFR. Arad.

Executăm tot felul de planuri și devize pentru locuințe, școli și biserici și alte lucruri cari aparțin arhitecturii, totodată și întreprindem orice lucrări de această ramură.

Cu stilmă:

DAN și DRECIN,

Birou de Arhitectură și Construcțiuni.

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial

Censurat: Prefectura Județului.